

Molička cesnaková

Molička cesnaková (*Acrolepiopsis assectella*) je fytofágnny druh. Vyskytuje sa v celej Európe a v niektorých častiach Ázie a Kanady. Zaraďujeme ju do triedy hmyz. Rozsah jej hostiteľských rastlín je obmedzený na rastliny, ktoré patria do rodu *Allium* spp. (cibuľa, cesnak, pažitka a pór). Poškodenie na nich pozorujeme od mája do jesene.

Na cibuľových listoch sa mladé larvy živia parenchýmom. Na povrchu mladých listov sa objavujú okienka spôsobené mladými larvami. Okienka vyhrádzajú staršie larvy na listoch cibule zvnútra, ktoré sa postupne zväčšujú (až do 1 cm). Na cesnaku a póre sú na listoch vyhryzené dierky. Počas žeru larvy poškodzujú mladé listy na spodnej strane. Listy môžu žltnúť a čiastočne zasychať. Poškodené rastliny bývajú deformované. Cibule sú menšie a majú nízku kvalitu pre spotrebiteľa. Na cibuli pestovanej na osivo sú larvami vyžraté kvetné výhonky a kvety. Mladý kvetný výhonok poškodený larvou sa nevyvíja alebo zasychá. Larvy žijú na bázach súkvetí a pri poškodení súkvetia odpadnú. Pri premnožení sa larvy živia cibuľkami hostiteľských rastlín. Následne napadnuté rastliny oslabia, uschýnajú, hnijú a nakoniec odumierajú.

Dospelé jedince (imága) sú aktívne v noci. Ročne sa môžu vyvinúť 2 až 3 generácie v severnej a strednej Európe a 4 až 5 generácií v južnej Európe. Prvá generácia je menej početná ako ďalšie generácie škodcu, ktoré sa vyvíjajú počas letných mesiacov. Samička uvoľňuje sexuálny feromón, ktorý priťahuje samcov. Samčeka uvoľňuje sexuálny feromón, ktorý zas stimuluje ich vnímavosť. Molička nie je dobrý letec.

Imágo škodcu je dlhé 6-8 mm a má rozpätie krídel 10-16 mm. Hlava je červenkastá, hruď je hnedá a bruško sivohnedej farby. Vajíčko je po nakladiení biele a neskôr žltobiele. Má oválny tvar a na povrchu má sieťovitú štruktúru. Samička nakladie 100-120 vajíčok (max. bolo zistených 400 kusov). Vajíčka kladie jednotlivo na listy. Larva má žltohnedú hlavu a sivozelené telo. Dorastená larva meria 10-12 mm a vývoj trvá asi 2 týždne. Doba vývoja závisí od teploty. Tmavohnedá kukla meria asi 7 mm a je pripevnená na liste alebo inej časti rastliny. Jej vývoj trvá týždeň.

V rámci ochrany sa odporúča hlboká orba. Cibuľu pestovať na otvorených pozemkoch v ľahších pôdach. Menšie poškodenie pozorujeme pri súvislých rovnomerne vzhádzajúcich porastoch cibuľovej zeleniny. Pri zbere sa navrhuje vytriediť poškodené cibule a cesnak, čím sa zabráni stratám pri ich skladovaní.

Počas náletu imág sa využívajú na ochranu proti kladeniu vajíčok siete. Na stanovenie náletu škodcu sa môžu použiť feromonové a svetelné lapače.

Chemickú ochranu je potrebné robiť v čase výskytu mladých lariev. Na chemickú ochranu môžeme použiť prípravok Nema-care, ktorý je so živými makroorganizmami (*Steinernema feltiae* a *Steinernema carpocapsae*). Určený je pre neprofesionálnych aj profesionálnych používateľov. Ďalšou možnosťou je insekticídny prípravok Scatto (účinná látka deltamethrin), ktorý je určený len pre profesionálnych používateľov.

Ing. Maroš Lučaj
ÚKSÚP – OOR
22.01.2023